

PĀRSKATS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA 2014. - 2020. GADA PLĀNOŠANAS PERIODA INVESTĪCIJU PROGRESU LĪDZ 2017. GADA 30. SEPTEMBRIM¹

Pārskatā iekļauta informācija atbilstoši Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas 2015. gada 4. novembra vēstulē Nr. 142.9/12-130-12/15 par atskaišu iesniegšanu norādītajiem jautājumiem: (1) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda (turpmāk – ES fondu) 2014. - 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita; (2) Specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM)/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita; (3) SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums; (4) ES fondu vadības riski un to pārvaldība.

I ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā veicamo vadības pasākumu (uzdevumu) grafiks un tā izpildes gaita

Galveno vadības pasākumu izpildes progress apkopots 1. pielikumā².

II SAM/pasākumu ieviešanas grafiks un tā izpildes gaita

Aicinām skatīt regulārajā ES fondu investīciju progresa pusgada ziņojumā³ plašāku ieviešanas analīzi, risku novērtējumu, rīcību, kā arī, balstoties uz Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) priekšlikumiem, pieņemtos Ministru kabineta (turpmāk – MK) lēmumus⁴. Tāpat aktuālā informācija tiek sniegta ikmēneša ziņojumos, kas nosūtīti arī Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai⁵. Šajā pārskatā sniedzam operatīvo informāciju par MK noteikumu apstiprināšanas plāna izpildi līdz 2017. gada 10. oktobrim. 2017. gada IV ceturksnī ir atlicis apstiprināt 148 milj. *euro* ES finansējuma investīciju nosacījumus (MK noteikumi)⁶. No tiem 71 % (105 milj. *euro*) izpilde atpaliiek no plāna. Joprojām ievērojamākie kavējumi ir Izglītības un zinātnes ministrijai (turpmāk – IZM), kur neizpilde ir 53 % no kopējā kavēto MK noteikumu investīciju apjoma (atbalsts inovāciju grantiem studentiem (28,9 milj. *euro*), labākas pārvaldības augstākās izglītības institūcijās nodrošināšanai (17 milj. *euro*) un samazināt studiju

¹ Pārskatā papildus tiek sniegta aktuālākā pieejamā informācija.

² Pastāvīgi tiek veikti daudz un dažādi operatīvi un zemāka līmeņa pasākumi, procesi un uzdevumi atbilstoši un efektīvai risku pārvaldībai, investīciju pārraudzībai un izvērtēšanai.

³ Izskatīts MK 2017. gada 12. septembrī Informatīvais ziņojums "Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2017. gada 30. jūnijam", kas pieejams pieejama FM tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

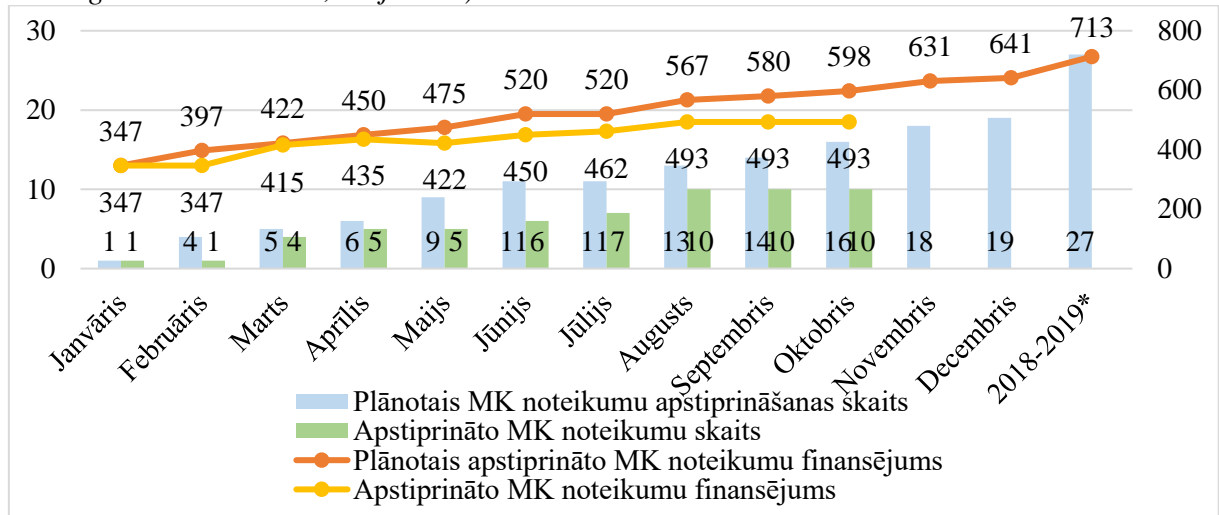
⁴ Atbilstoši 12.09.2017. MK sēdes protokolam Nr.45 42.§, kas pieejams: http://www.esfondi.lv/upload/00-informativie-zinojumi/mk_12.09.2017_sedes-protokols_nr45_42_izraksts.pdf

⁵ Nosūtīti ar vēstulēm 2017. gada 28. jūlijā (Nr. 16-01.2/5862), 2017. gada 30. augustā (Nr. 16-01.2/6425) un 2017. gada 27. septembrī (Nr. 16-01.2/7035).

⁶ 3,4% no kopējā plānošanas periodā Latvijai pieejamā Kohēzijas politikas ES finansējuma 4,4 mljrd. *euro*.

programmu fragmentāciju (9 milj. euro)). Finanšu ministre ir aicinājusi⁷ izglītības un zinātnes ministru veikt pasākumus līdzšinējo kavējumu maksimāli efektīvā novēršanā un investīciju progresa veicināšanā kopumā IZM kompetences jomās. Savukārt Ekonomikas ministrijas atbildībā ir kavēti MK noteikumi energoefektivitātes jomā (valsts ēkas un daudzīvokļu ēkas (ESKO)), bet Veselības ministrijas – veselības aprūpes infrastruktūras jomā. Kopš iepriekšējā mēneša līdz 2017. gada 10. oktobrim jauni ES fondu investīciju MK noteikumi nav apstiprināti.

Grafiks Nr.1. 2017. – 2019. gadā apstiprināmo MK noteikumu plāns (faktiskie dati līdz 2017. gada 10. oktobrim, milj. euro).

*Ietver tehnisko palīdzību un pasākumus, kuru īstenošana paredzēta pēc Eiropas Komisijas izvērtējuma par snieguma rezerves piešķiršanu.

III SAM/pasākumu projekti un tiem izmaksātais finansējums⁸.

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā līdz 2017. gada 1. oktobrim kopā noslēgti 592 līgumi par projektu īstenošanu ar ES finansējumu 2 mljrd. euro, jeb 46,9 % no pieejamā ES finansējuma (pieaugums par 4,8 %, salīdzinot ar datiem līdz 2017. gada 1. jūlijam).

Turpinās stabils progress projektu atlasēs⁹, apstiprināšanā un līgumu slēgšanā - nedēļas laikā līdz 2017. gada 9. oktobrim projektu īstenošana uzsākta vēl par 76 milj. euro ES finansējumu¹⁰. Noraidīto/atsaukto projektu skaits, salīdzinot ar 2017. gada III ceturksni, palielinājies par 15 projektiem (3,8 milj. euro), galvenokārt, energoefektivitātes jomā.

⁷ Ar 2017. gada 30. augusta vēstuli Nr.21-3-01/6423 “Par kavējumiem darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” specifisko atbalsta mērķu ieviešanas nosacījumu izstrādē un risku zaudēt Eiropas Sociālā fonda snieguma rezervi”.

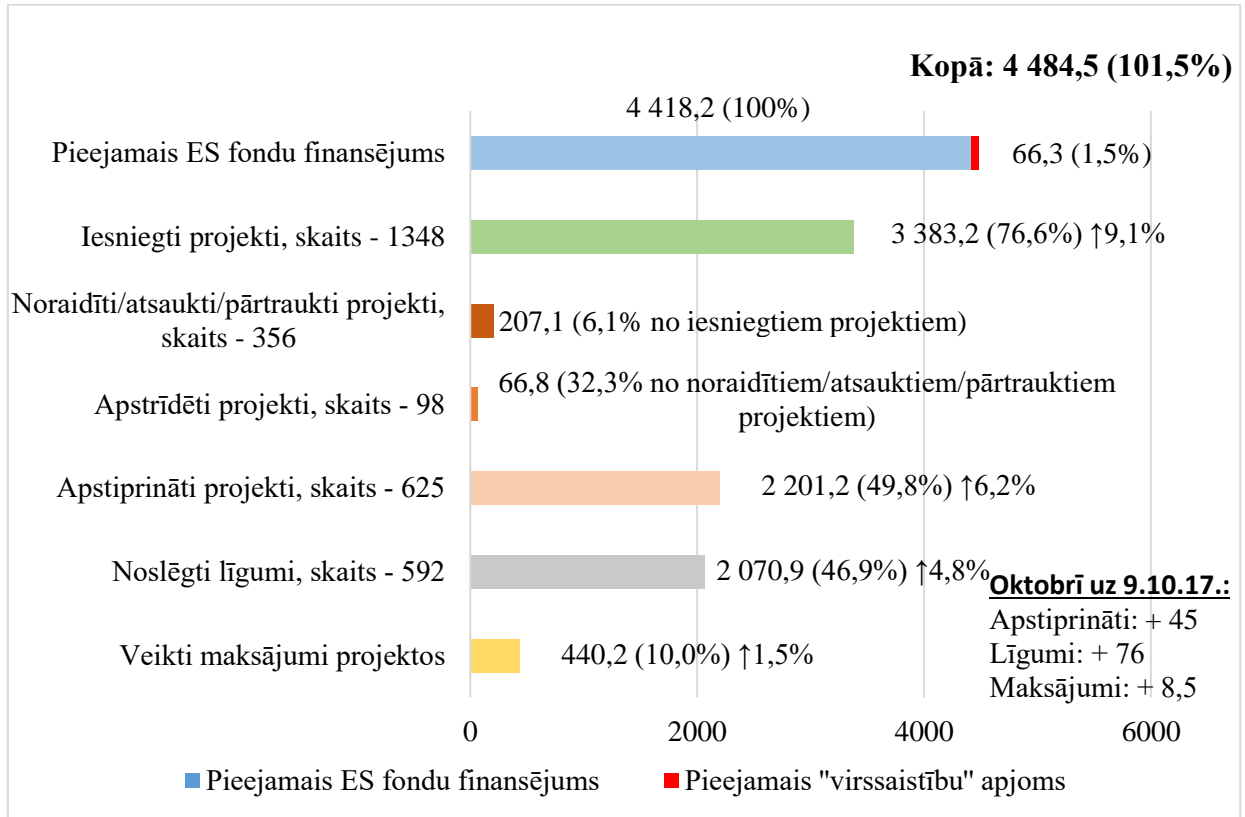
⁸ Aktuālā informācija par ES fondu investīciju progresu tiek apkopota reizi mēnesī un ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

⁹ Ar izsludinātajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) tīmekļa vietnē <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>.

¹⁰ Detalizēta informācija par noslēgtajiem līgumiem un to finansējumu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/es-fondu-projektu-mekletajs>.

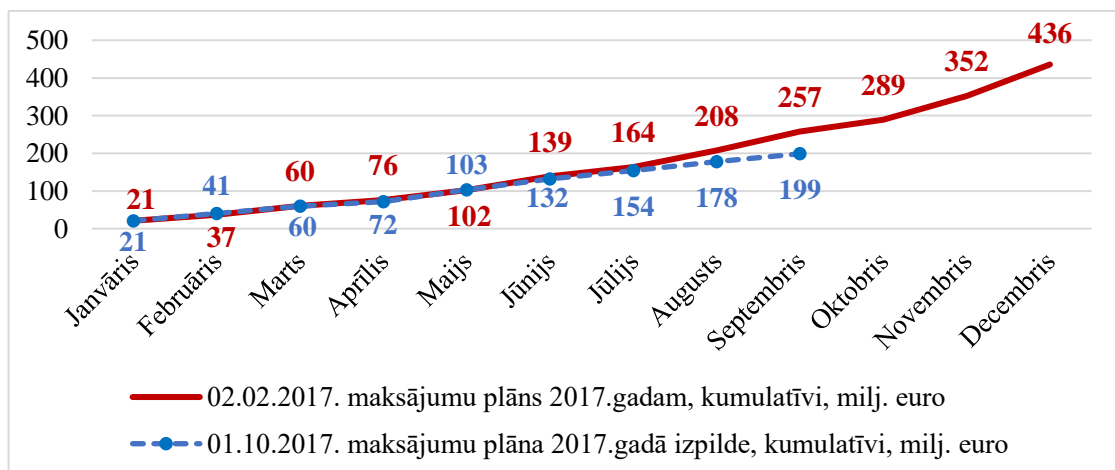
Skat. grafikus Nr. 2 un Nr. 3.

Grafiks Nr.2. ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda investīciju progress līdz 2017. gada 1. oktobrim, ES fondu finansējums, milj. euro; progress pret datiem līdz 2017. gada 1. jūlijam

Informācija par 2017. gada maksājumu plāna izpildi ir grafikā Nr. 3¹¹.

Grafiks Nr.3. ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda maksājumu plānu izpilde 2017. gadā, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro¹²

¹¹ Detalizēta informācija par katra SAM plāna izpildi pieejama tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>.

¹² Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmas dati uz 2017.gada 31.martu, kas iegūti 2017.gada 4.aprīlī.

Maksājumu izpilde 2017. gada III ceturksnī atpaliiek no perioda plāna – izpilde ir 77,2 %. Savukārt, gada plāna (435,6 milj. *euro*)¹³ kumulatīvā izpilde ir ievērojami vājāka – 45,6 % – ko projektu īstenotāji skaidro, galvenokārt, ar sarežģījumiem projektu tehniskās dokumentācijas sagatavošanā, administratīvās kapacitātes nepietiekamību, kā iepirkumu procesiem.

Ņemot vērā projektu īstenotāju nespēju pildīt pašu paredzētos ieviešanas plānus, radot būtiskas negatīvas novirzes un ietekmi uz 2018. gada snieguma mērķi, FM ir rosinājusi ieviest stingrākus finanšu disciplīnas pasākumus. 2017. gada 12. septembra MK sēdē izskatīts ES fondu pusgada ziņojums par ES fondu ieviešanu¹⁴. Pievienotais MK protokollēmums paredz dažādus uzdevumus iestādēm. Būtiskākais, ka ES fondu atbildīgajām iestādēm atbilstoši to kompetencē esošajiem SAM sadarbībā ar CFLA jāizvērtē situācija par ES fondu investīciju ieviešanas negatīvām novirzēm un līdz 2017. gada 1. novembrim jāiesniedz MK informatīvais ziņojums par situācijas novērtējumu un priekšlikumi finansējuma pārdalēm vai citu rīcību, lai novērstu riskus darbības programmā noteikto mērķu izpildē. Papildus tiks turpināta diskusija Sadarbības partneru darba grupas par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumiem (turpmāk – KDG) par FM ierosinātajiem papildu finanšu disciplīnas pasākumiem. Atkarībā no diskusiju rezultāta, tiks izvērtēta iespēja noteikt disciplīnas pasākumus ar nākamo ES fondu pusgada ziņojumu, kas valdībā iesniedzams līdz 2018. gada 1. martam.

IV ES fondu vadības riski un to pārvaldība¹⁵

Pārskata 2. pielikumā ir apkopots piecu 2017. gada prioritāro vadības risku pārvaldības pasākumu īstenošanas aktuālais statuss. Ikdienas darbā rīcība notiek operatīvi un atkarībā no riska nozīmības attiecīgā ekspertu vai vadības līmenī. Tiek izmantots arī ministru bilateriālās sadarbības formāts, kad īpaši nepieciešams akcentēt kādu jautājumu saistībā ar Kohēzijas politikas investīciju efektīvu izmantošanu Latvijas interesēs. Tā, piemēram, pārskata periodā finanšu ministre vēstulēs¹⁶ ir aicinājusi izvērtēt iespējas paātrināt ES fondu investīciju ieviešanu, t.sk. esošās prasības attiecībā uz tehnisko projektu gatavības stadiju un kritērijiem ES fondu projektu iesniegšanai. Papildus, ņemot vērā projektu ieviešanas plānu izpildes rezultātus un ievērojot partnerības principu, finanšu ministre arī tieši

¹³ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2016. gada 31. decembrim 4.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

¹⁴ Atbilstoši 2017. gada 12. septembra MK sēdes protokola Nr.45 42.§ 8.11.apakšpunktam (pieejams: http://www.esfondi.lv/upload/00-informativie-zinojumi/mk_12.09.2017_sedes-protokols_nr45_42_izraksts.pdf)

¹⁵ Vadošā iestāde saskaņā ar iekšējām procedūram veic augstākā līmeņa ES fondu vadības risku pārvaldību, kas pamatā aptver plānošanas dokumentu līmeni un vadības un kontroles sistēmas darbību, nepieciešamības gadījumā ņemot vērā arī zemāka līmeņa (ES fondu atbildīgo iestāžu un sadarbības iestādes) risku pārvaldības procesā apzinātos draudus kopīgo ES fondu mērķu sasniegšanai. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu ES fondu risku pārvaldību, ar FM rīkojumu ir izveidota risku pārvaldības darba grupa. Šīs darba grupas sanāksmes tiek organizētas ne retāk kā reizi gadā. Viens no risku darba grupas uzdevumiem ir izvērtēt un saskaņot vispārējos ES fondu vadībā identificētos risku vadības pasākumus un analizēt to izpildes efektivitāti.

¹⁶ Papildus informāciju skatīt šī pārskata 2.pielikuma 2.punkta c) apakšpunktā.

atsevišķiem projektu īstenotājiem adresētās vēstulēs 2017. gada maijā un jūlijā ir aicinājusi pievērst uzmanību ieviešanas plānu izpildes disciplīnai.

FM turpinās proaktīvu un operatīvu risku pārvaldību, kā arī turpinās regulāri informēt valdību, Saeimu un sabiedrību par ES fondu projektu ieviešanas gaitas sasniegumiem un pasākumiem konstatētu risku novēršanai vai mazināšanai ar mērķi maksimāli efektīvi Latvijas interesēs izmantot pieejamo Kohēzijas politikas finansējumu.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

Valaine, 67083925
Ilze.Valaine@fm.gov.lv